

## Profilaktyka i promocja zdrowia. Zdrowa niedziela (29)

Dziś w niedzielnym cyklu o promocji zdrowia temat wirusa HPV. Co powinieneś wiedzieć? Wirusy brodawczaka ludzkiego (ang.: human papillomavirus – HPV) należą do szerszej rodziny tzw. wirusów brodawczaka (dotychczas sklasyfikowano ponad 200) występujących także u innych gatunków. Z punktu widzenia zagrożenia chorobotwórczego dla człowieka największą rolę odgrywają tzw. anogenitalne genotypy HPV, które zaliczane są do najczęściej występujących infekcji u człowieka przenoszonych drogą kontaktów płciowych. Gminny Ośrodek Zdrowia w Poraju zaprasza do rejestracji i skorzystania z powszechnego programu szczepień.

---

Szacuje się, że rocznie na świecie dochodzi do ok. 300 mln nowych zakażeń HPV u ludzi, które w ogromnej większości są bezobjawowe, nie wywołują żadnych zmian chorobowych i ulegają samowyleczeniu.

Ryzyko zetknięcia się z zakażeniem wirusem oceniane jest od kilka do kilkudziesięciu procent w ciągu życia człowieka, w zależności od regionu geograficznego. Zakażenia są przenoszone przez osoby obojga płci. Do zakażeń HPV dochodzi głównie drogą kontaktów seksualnych. Mimo to, zakażeń nie należy rozpatrywać w kategorii choroby wenerycznej.

Układ odpornościowy u większości zakażonych eliminuje wirusa w ciągu kilku lat, to jednak u kilku/kilkunastu procent może dojść do rozwoju zmian chorobowych różnych narządów.

### **Zakażenia HPV mogą wywoływać zarówno choroby o łagodnym przebiegu, jak i nowotwory złośliwe.**

Do schorzeń łagodnych wywoływanych przez HPV (najczęściej genotypy 6 i 11) należą:

- brodawki płciowe, czyli kłykciny kończyste
- nawracająca brodawczakowość krtani.

Kłykciny kończyste występują dość często, szczególnie u osób z niedoborami odporności, stosujących leki immunosupresyjne i sterydowe. Nie stanowią zagrożenia onkologicznego, ale są dość uciążliwe dla chorujących, trudne w leczeniu i często nawracają.

Nawracająca brodawczakowość krtani jest rzadką chorobą występującą głównie u młodych osób. Chociaż nie stanowi ona zagrożenia onkologicznego to jest bardzo trudna w leczeniu, bardzo często nawraca w krótkim czasie i w wyjątkowych przypadkach może stanowić zagrożenie dla życia z powodu obturacji (zatkania) dróg oddechowych.

### **Szczepienia przeciw HPV chronią przed nowotworami**

Najczęstszym nowotworem złośliwym wywoływanym przez HPV jest rak szyjki macicy.

Uważa się, że jest to nowotwór związany z tym zakażeniem w blisko 100% przypadków. Jego rozwój trwa długo – nawet ponad 10 lat i jest poprzedzony powstawaniem tzw. stanów przedrakowych szyjki macicy.

Zmiany te mogą być skutecznie wykrywane w badaniach przesiewowych opartych na cytologii lub coraz częściej w oparciu o nową generację jeszcze bardziej skutecznych badań molekularnych, czyli tzw. testy HPV. Aktualnie stosowane badania powinny wykrywać 14 genotypów wirusa (oznaczonych jako: 16, 18, 31, 33, 35, 39, 45, 51, 52, 56, 58, 59, 66, 68) odpowiedzialnych za rozwój stanów przedrakowych i raka szyjki macicy.

### **Nawet zaawansowane stany przedrakowe szyjki macicy mogą i powinny być skutecznie leczone, co zapobiega zachorowaniu na raka tego narządu.**

Badania naukowe wskazują także, że HPV jest odpowiedzialny za rozwój:

- ok. 64-100% stanów przedrakowych i nowotworów pochwy,
- 90% nowotworów odbytu,
- 30% nowotworów prącia
- ok. 15-30% nowotworów sromu.

HPV wywołuje także część zachorowań na:

- nowotwory głowy
- nowotwory szyi (jamy ustnej, nosogardzieli, nasady języka, migdałka i gardła).

Ocenia się, że na świecie ok. 690 tys. (a w Polsce ponad 3 tys.) zachorowań na nowotwory jest związanych z zakażeniami HPV. Wśród tych chorób zdecydowanie największym problem dla pacjentek i zdrowia publicznego w Polsce jest rak szyjki macicy. Dr hab. n. med. Andrzej Nowakowski specjalista ginekologii i położnictwa oraz ginekologii onkologicznej, Profesor Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie Poradnia Profilaktyki Raka Szyjki Macicy, Centralny Ośrodek Koordynujący Program Profilaktyki Raka Szyjki Macicy, Zakład Profilaktyki Nowotworów

Inf.planujędlugiezycie

### **Jak zapisać dziecko na szczepienie**

Aby zapisać dziecko na szczepienie przeciw HPV wystarczy umówić wizytę:

- ⇒ w przychodni Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ) - Gminny Ośrodek Zdrowia w Poraju
- ⇒ przez infolinię 989 (7 dni w tygodniu od godz. 7:00 do 20:00),
- ⇒ przez Internetowe Konto Pacjenta (IKP).